

Ženske selitve

Preberi pričevanja slovenskih izseljenk v ZDA in odgovori na vprašanja.

Najbolj znamenita slovenska izseljenka tistega časa je bila Marie Prisland, ki se je pri petnajstih letih naselila v ZDA z željo, da bi zaslužila za študij. Tam je leta 1926 je ustanovila prvo slovensko žensko organizacijo, Slovensko žensko zvezo, postala urednica uradnega glasila zveze Zarja, napisala pa je tudi knjigo, ki govori o njenem delovanju in izkušnjah. Več o njej lahko izveste v knjigi 'Doba velikih migracij na Slovenskem', iz katere so vzeti naslednji odlomki:

O reviji Zarja:

»Ves potek zgodovine je tu zabeležen. Še poznim rodovom bo list pričal o aktivnosti ameriških Slovenk zlasti v času, ko je javno življenje bilo otežkočeno zaradi takratnega splošnega naziranja, da ženska spada le v kuhinjo in nikamor drugam.«

O svojem doživljanju položaja žensk v ZDA:

»Čast in svoboda, ki sta ju uživale ameriške ženske, sta bili zame čudež. To se ni pojavljalo v nobeni drugi državi na svetu. Nekaj poročenih moških pa je bilo drugačnega mnenja. Vajeni evropskega vedenja so mislili, da Amerika preveč ščiti male ženske. Eden se je pritožil: »V Evropi lahko moški grdo ravna s svojo ženo, pa mu ni nihče nič rekel, tukaj pa, če mož malo pretepe ženo in jo sosedje slišijo vpiti, hitro pokličejo policijo! Moškega odpeljejo v ječo zaradi nečesa, za kar je mislil, da je njegova pravica. Ali ni žena njegova lastnina? In ali ni svoboden, da z njo počne, kar misli, da je prav?«

Anekdota:

Bilo je vsaj sto slovenskih priseljencev. Ločili smo se, kakor je bila navada doma – moški na desno, ženske in otroci na levo. Vsi smo čakali, da bomo odšli na različne konce Združenih držav. Dan je bil vroč in bili smo zelo žejni. Priseljencev, ki je znal angleško, je vprašal bližnjega paznika, kje bi lahko dobili požirek vode. Paznik se je umaknil in se vrnil z vedrom vode, ki ga je postavil pred skupino žensk. Nekaj moških je hitro pristopilo, da bi pili, vendar jih je paznik potisnil nazaj rekoč: »Najprej dame!«
Ko so ženske izvedele, kaj je rekel paznik, so bile osuple, kajti v Sloveniji, kakor v vsej Evropi, so bile ženske vedno za moškimi. Nekdo je to dramatično razložil takole: »Najprej pride moški, potem dolgo nič, in potem ženska.« Presrečna zaradi nenadne spremembe poteka dogodkov je starejša ženska stopila naprej z zajemalko vode v rokah in nazdravila: »Živjo Amerika, kjer so ženske prve!«

Tudi cenjene Domžalske slamnikarke, ki so pozimi šivale slamnike v različnih evropskih mestih, v ZDA pa so zaradi velikih potnih stroškov ostajale tudi po več let, poročajo:

»Tam smo bile gospe, čim smo pa zagledale kozolce, smo bile pa babe.«

Izseljenka Apolonija Noč iz Minnesote pa je leta 1855 v pismu sporočila svojcem, da je nasilje do žensk prepovedano, ženske pa so spoštovane:

»Ženske so tukaj tako zlo obrajtane, da se ji mora polni voz ogniti.«

Kakšen je bil položaj žensk v slovenski družbi v primerjavi s položajem žensk v državah, v katere so se priseljevale?

Kako so slovenske izseljenke doživljale srečanje z drugačno družbeno vlogo žensk?

Ali meniš, da so njihove izkušnje, o kateri so pisale domačih v svojih pismih in tudi knjigah, pozitivno vplivala tudi na izboljšanje položaja žensk v Sloveniji?